

MEGYESI ZOLTÁN

Bölcselet- és Társadalomtudományi Kar

Keleti nyelvek és kultúrák (altajisztika) BA

megyesi.zo@gmail.com

A Yaglakar tamga funkcionális szerepe a mongóliai Taikhar Chuluu egy ótörök rováírásos feliratán

Az ótörök rováírásos korpuszban előfordul néhány rövid felirat, amelyek esetében a rováskarakterek között tamgákat, azaz nemzetségjeleket találhatunk. Ezeknek a szövegen belüli funkciója mind a mai napig kérdéses, bár korábban már olyan vélemények is napvilágot láttak, amelyek szerint ezek az egyszerű szimbólumok akár egyfajta grafémaként is funkcionálhattak.

Előadásomban ezt a hipotézist szem előtt tartva kerül áttekintésre a mongóliai Taikhar Chuluu egyik több soros felirata. Itt mind a szöveg alatt, mind pedig a második soron belül láthatunk egy-egy tamgát. Ezek a jelek, formai sajátosságaik alapján minden bizonnyal a Yaglakar dinasztia tamgái lehettek, így az ujugur uralkodók is ezeket használhatták. Amennyiben a felirat tartalmi sajátosságait vesszük figyelembe, több jel is arra utal, hogy bár a neve említése nélkül, a szöveg Bögü kagán hatalomra jutására vonatkozóan szolgáltat hasznos információkat. Ahhoz, hogy mindezen információkat értelmezni tudjuk, fontos elemezni a második sor közepén található tamga szövegen belüli funkcióját. Ez a szimbólum ugyanis, Bögü kagán más forrásokból is jól ismert uralkodói címei után áll, és formai sajátosságaiban némileg eltér a felirat végén található nemzetségjeltől. Ez az eltérés pedig akár utalhat arra is, hogy a nemzetségjeleknek volt egy kifejezetten az egyes személyekhez kötődő változata.